

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iacobi Lobbetii Leodiensis E Societate Iesv. Specvlvm
Ecclesiasticorvm, Ac Religiosorvm.**

Lobbet de Lanthin, Jacques

Leodii, 1640

§. Primus. Sitne Missa nouum, an antiquum nomen?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47105](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47105)

§. PRIMVS.

Sitne Missa nouum, an Antiquum nomen?

NOn ita pridem in Gallia Ministellus aliquis in Sacerdotem Catholicum incidit, ex eoque quæsiuit, cui rei potissimum vacaret, subiunxit ille Missæ Deo immortalis offerendæ: hic subrisit Ministellus, & satis opportunè, nactus hominem plus æquo ignarum, callidè quærere, & yrgerere cœpit: quid nominis esset *Missa*, quæ eius notio? & vnde petita. Cumque hic ex ignorantia, ruboreque subticuisset Sacerdos: tum quasi victo insultans Minister. Egregium sanè, inquit, sacrificulum, qui sacrificium, & Missam, quam in dies singulos peragit, ne de nomine quidem nouerit, ablegandum esset hoc genus hominum ad grammaticam, vt in ea vocum suarum notionem & etymon inueniret: sed nimirum non inueniret: est enim *Missa* nouum, insolens, Papisticum nomen, antiquis sæculis inauditum, atque etiam grammaticis ignotum. Sic ea quæstio in risum abiit, in scommata, & calumnias, quas suo more, genioque Ministellus ille in Papietas, Romanamque Ecclesiam conijcere cœpit: sunt enim huius farinae homines in paucis facundi, & dicaces, vbi nemo est, qui verbosam illam eloquentiam, & maledicendi pruriginem coerceat, neruo sanioris doctrinæ, sacræque eloquentiæ: ego etsi ab
illa

248 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
illa minus instructus; dicam tamen, & ex Antiqui-
tatis fide nonnulla etiam testimonia, quibus ea
calumnia diluatur, pateatque Missæ nomen, non
esse nouum inuentum, sed à maioribus nostris v-
surpatum.

Vt nos arguerent nouitatis, ipsi Nouatores finxe-
runt Missæ nomen, primum à D. Gregorio exco-
gitatum, & in sacras tabulas admissum: est tamen
insignis ea calumnia iniusta nomini, bonæque fa-
mæ tanti Pontificis: ex vero enim Missæ nomen
iam inde à primis sæculis, ipsaque propè nascentis
Ecclesiæ infantia audiri cæptum, producamus in
medium luculenta veterum super ea re testimonia.

Clemens Romanus, qui passus anno Domini
secundo supra centesimum Epistola tertia memi-
nit huiusce nominis. *Sacrificare, inquit, & Missas
celebrare non licet, nisi in ijs locis, in quibus Episcopus
proprius iusserit.*

Ei consentit Euaristus, qui vixit anno Domini
duodecimo supra centesimum: ita enim habet. *Om-
nes basilicæ semper cum Missa debent consecrari.*

Apud Bu-
chardum
l. 3. c. 27.

Consonat Alexander, qui Euaristo successit, vi-
guitque anno Domini vigesimo primo supra cen-
tesimum. Hic in Epistola ad Orthodoxos, capite
quarto, & canone: *in Sacramentorum* apud Gratia-
num, ita loquitur.

De con-
secrat. d.
3.

*In Sacramentorum oblationibus, quæ inter Mis-
sarum*

sarum solemnia Domino offeruntur, Passio Domini miscenda, ut eius cuius corpus, & sanguis conficitur: Passio celebretur.

Hoc fuit decretum, hoc oraculum magni Pontificis, è quo hæc ad fidei nostræ lucem audiant nouatores. Primum oblationes à fidelibus primis illis sæculis fieri solitas, ne nos in ijs & nouitatis, & auaritiæ insimulent; tum Missarum solemnia, & in illis Christi corpus, & sanguinem confici credant, edocti testimonio, calculoque venerandæ Antiquitatis.

His addi possent longa serie secuti summi Pontifices. Telesphorus. Hyginus. Pius primus. Soter. alijque quos studio breuitatis omitto, ne cartham onerem multis testimonijs, in argumento satis obuiio, & noto. Videri potest super ea re Gratianus. Et Romanum Concilium sub Syluestro anno Domini vigesimo quarto supra ter centesimum. Carthaginense secundum Anno ter centesimo nonagesimo septimo. Arelatense tertium Anno quadringentesimo quinquagesimo tertio, aliaque Concilia, in quibus leges antiquum, & venerandum Missæ nomen, & fidem, consensumque totius Antiquitatis, cui reluctari ut nouum est, ita insolens, atque intolerabile.

Certè ex hæreticis huius æui fatentur plerique omnes fidei dogmata, ritusque ac institutiones tri-

I i

bus,

250 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
bus, quatuorve primis sæculis illibatas fuisse, licet
postea labente ætate, collapsas velint, non ex verita-
te, sed ex suo genio: de quo vt in præsentia non
querar, assumo tamen quod vltro mihi concedi-
tur, & cum primis illis sæculis auditum sit Missæ
nomen, non nouum, sed antiquum esse concludo:
finioque cum illustri D. Hieronymi testimonio,
qui & ipse aurea illa, & incorrupta sæcula spectauit:
ita porro sentit, ac loquitur.

In c. II.
2. 64.

*Notandum autem, quod etsi impijs post mortem
spes veniæ non est, sunt tamen qui de leuioribus pec-
catis, cum quibus obligati defuncti sunt, post mortem
possunt absolui, vel pœnis videlicet castigati, vel
suorum precibus, & eleemosynis, Missarumque cele-
brationibus.*

§. 2.

*Quæ notio, & etymologia huius nominis
Missæ?*

CAtholicos inter, & hæreticos non tantum de
antiquitate vocis est quæstio, sed & de ipsa
notione, germanaque etymologia.

1. 4. Instit.
c. 18. §.
18.

Calvinus vir vt perspicacis, ita maligni ingenij
contendit Missam appellatam esse à mittendis in
medium muneribus, quasi symbolis quibusdam,
vnde fieret sacra cœna, itaque confundit Missam
cum Agape primorum Christianorum, in qua pau-
peribus epulum parabatur. In hanc sententiam iuit

Calvinus,